

havde i Forvejen talt om, at det, man ønskede, var Lærere med et tysk Sindelag, altsaa et tysk politisk Sindelag. Jeg tror, der vil være Enstemmighed om, at heroppe i det gamle Kongerige spørger man overhovedet ikke efter det politiske Sindelag, en Lærer eller Embedsmand har, naar man ansætter ham i en eller anden Stilling. Jeg vilde for mit Vedkommende ikke nære nogen som helst Betænkelighed ved, om en fuldt ud kvalificeret Lærer, der ikke havde dansk Sindelag, men som i øvrigt paa ubestridelig Maade udfyldte sin Embedsgerning, blev ansat ved en dansksproget Folkeskole i de sønderjydske Landsdele. Det, som det ærede Medlem her ønsker og tilsigter, er i Virkeligheden, om ikke i Formen saa i Realiteten, en Opfyldelse af Kravet om egne Skolekommissioner, det er ad en Omvej at naa til egne Skolekommissioner paa dette Omraade.

Naar det ærede Medlem Hr. Schmidt mente at kunne tale ud fra, hvad danske Synspunkter paa dette Omraade krævede, vil jeg tillade mig at være noget skeptisk med Hensyn til de Raad, som det ærede Medlem giver os i saa Henseende. Det ærede Medlem opholdt sig særlig ved Spørgsmaalet om Kravet om Indfødsret til de paagældende Lærere. Jeg har dertil at sige, at det er en ganske naturlig Ting, at Embedsmænd, der jo virker i det offentlige Tjeneste, Statens eller Kommunens, skal være i Besiddelse af dansk Indfødsret; for Statens Tjenestemænds Vedkommende er det oven i Købet paabudt i Grundloven. Naar det ærede Medlem og hans Meningsfæller ikke er tilfredse med de vidtgaaende Rettigheder, der allerede er givet dem, og som paa adskillige Punkter, som paapeget af den højtærede Undervisningsminister, gaar langt ud over, hvad der er ydet i andre Lande, staar den Ret dem fuldkommen frit, som vi ikke havde i den tyske Tid, Retten til at oprette private Skoler og til at ansætte som Lærere, hvem de vil, i disse private Skoler, idet der ikke tilkommer Staten andet end den almindelige Tilsynsret med disse Skoler.

Jeg skal slutte disse Udtalelser med fra vor Side stærkt at understrege, at vi mener at være forpligtet til indenfor Grundlovens Rammer og indenfor Rammerne af de Rettigheder, der kan gives danske Statsborgere, at yde det tysksindede, men overvejende dansktaalende Mindretal al den Ret, der kan tilkomme det, men heller ikke større Ret end den, der tilkommer alle andre Statsborgere, ikke større Ret saaledes, at der derved skabes et særligt Samfund indenfor det store og hele Samfund, som er Staten.

Schmidt: Den højtærede Undervisningsminister mente at kunne vente en Tak for de Bestemmelser, der er kommet ind i Loven, som den foreligger nu. Jeg synes ikke, det er psykologisk rigtigt set. Her laver man Love og Ret, men Ret er ikke det samme som Retfærdighed, ja, jeg vil paastaa, det er maaske en meget radikal Paastand, men den er rigtig: en formuleret Ret er aldrig Retfærdighed, for den kan ikke særligt tage Hensyn til alle de Forhold, som man gerne skulde tage Hensyn til, den er altid Kompromis. Derfor kan jeg heller ikke anerkende, at disse Lovbestemmelser i enhver Retning yder Retfærdighed, men jeg indskrænker jo denne Bemærkning derved, at jeg siger: det kan Love i det hele taget ikke. Hvad jeg kan sige til den højtærede Undervisningsminister, naar han venter Tak, er i Grunden allerede givet ved det, jeg har sagt: jeg anerkender, at man i visse Ting kommer os i Møde; mere kan jeg for Sagens Skyld ikke sige. Jeg synes heller ikke, her er den rigtige Plads til at komme med slige, skal jeg sige sentimentale Ting. Tak og alle disse Ting hører Følelseslivet til, men her er vi dog ikke for at følge Stemninger, her drejer det sig om Ret. Det er Retten, vi vil, og selvfølgelig saa meget, som vi kan faa af den for os.

Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen mente helt rigtigt, at Staten ikke har til Opgave at spørge efter Sindelaget. Men Staten overlader det til Befolkningen. Det gør den jo dog, hele denne Lov hviler paa den Forudsætning, at det er et nationalt delt Omraade, der er Tale om, og at derfor de to Dele af Befolkningen selv skal vide, hvad de vil, og komme med deres Indstilling selvfølgelig ud fra det Synspunkt, at man ønsker den, man har Tillid til. Det gør man fra dansk Side saa godt som fra tysk Side. Naturligvis kan der være et enkelt Tilfælde, hvor man ikke anlægger det Synspunkt, men siger: Den Person er er saa dygtig, og ham har vi helt igennem en saadan Tillid til, at vi vil have ham som Lærer, enten han nu er tysk eller dansk; det Standpunkt kan forekomme paa dansk Side, det kan forekomme paa tysk Side. Men som Regel er det givet, og hele Lovgivningen gaar ud fra den Forudsætning, at Befolkningen er delt i to Dele, som hver har sit Sindelag og handler ud fra dette Sindelag. Det gør vi selvfølgelig saa godt som den danske Del. Jeg har været mig fuldt bevidst, hvad jeg mente, naar jeg sagde, det var danske Synspunkter, der skulde tænkes igennem og føres igennem. Det har